

Materiał finansowany w ramach
unijnego
Funduszu Azylu, Migracji i
Integracji

Pieczka nad małoletnimi migrantami bez opieki

Syryjska Republika

WPROWADZENIE

Rodzice zastępczy są jednymi z najważniejszych osób w życiu małoletnich migrantów bez opieki – dzieci, które musiały opuścić swoje domy i wyruszyć w niebezpieczną podróż, bez dorosłych, którzy mogliby wziąć za nie odpowiedzialność.

Jeśli Twoje dziecko wychowywało się w Syryjskiej Republice Arabskiej (zwanej dalej Syrią) lub spędziło w tym kraju znaczną część swojego życia, ta ulotka informacyjna pomoże Ci przygotować się na przyjęcie go i opiekę nad nim. Niniejsza ulotka jest narzędziem edukacyjnym, którego celem jest dostarczenie podstawowych informacji na temat Syrii. Zalecamy dalsze pogłębianie swojej wiedzy poprzez samodzielne poszukiwanie informacji, np. korzystając z zasobów wymienionych na końcu ulotki, wymianę informacji ze społecznością syryjską (organizacje zrzeszające diasporę/migrantów) oraz interakcje z dzieckiem, którym się opiekujesz.

DLACZEGO DZIECI OPUSZCZAJĄ SYRIĘ?

Dzieci i młodzież emigrujące bez opieki z Syrii mogły opuścić swój kraj z wielu różnych powodów, które są złożone i prawdopodobnie inne u każdego dziecka. Ważne jest, aby nie czynić żadnych założeń na temat tego, dlaczego dziecko wyjechało, ale zamiast tego nawiązać z nim dialog (jeśli jest to właściwe i nie powoduje u dziecka zdenerwowania), aby zrozumieć jego perspektywę. Należy pamiętać, że przed Tobą dziecko mogło opowiadać już swoją historię kilku osobom i może nie mieć ochoty robić tego ponownie.

Wojna w Syrii w wielu przypadkach doprowadziła do rozpadu rodzin, a w Jordanii i Libanie żyje ponad 3700 dzieci bez jednego lub obojga rodziców, a nawet całkowicie pozbawionych dorosłych opiekunów. W niektórych przypadkach ich rodzice zmarli, zostali zatrzymani lub wysłali swoje dzieci do innych krajów w obawie o własne bezpieczeństwo. Wojna zmusiła również do przesiedlenia wielu ludzi, w tym dzieci: według UNICEF-u z 6,7 mln przesiedlonych wewnątrz osó 2,5 mln stanowią dzieci.

Miliony Syryjczyków uciekły przez granice. Turcja przyjmuje największą liczbę zarejestrowanych syryjskich uchodźców – obecnie ponad 3,6 mln. Zdecydowana większość syryjskich uchodźców w krajach sąsiednich mieszka na terenach miejskich, a tylko jedna dwudziesta przebywa w obozach dla uchodźców. We wszystkich sąsiednich krajach życie dla ponad miliona syryjskich uchodźców, którzy dysponują niewielkimi zasobami finansowymi lub ich brakiem, jest codzienną walką.

Jak podaje Syryjskie Obserwatorium Praw Człowieka (dane ze stycznia 2020 r.), od początku wojny domowej w Syrii zginęło blisko 585 tys. osób, w tym ponad 21,9 tys. dzieci. Jednocześnie w pełni sprawne jest tylko 53 % szpitali i 51 % placówek służby zdrowia, a ponad osiem milionów ludzi nie ma dostępu do bezpiecznej wody. Szacuje się, że 2,5 mln dzieci nie uczęszcza do szkoły. Konflikt zniszczył gospodarke, a ponad 80 % ludności żyje w ubóstwie.

Dzieci w Syrii – nadzieja narodu na lepszą przyszłość – utraciły swoich bliskich, zostały ranne, straciły lata nauki w szkole i doświadczyły nieopisanej przemocy. Konflikt pozbawił dzieciństwa miliony tych dzieci i długofalowo wpłynął na ich zdrowie fizyczne i psychiczne, a także na ich perspektywy na przyszłość. Wiele dzieci dotkniętych tym kryzysem straciło w wyniku przemocy członków rodziny i przyjaciół, doznało urazów fizycznych i psychicznych, musiało przerwać naukę.

W Syrii wojna zaprzepięła dwie dekady postępu edukacyjnego. Jedna trzecia ludności w wieku szkolnym nie uczęszcza do szkoły, a wiele szkół uległo zniszczeniu lub zajęciu przez grupy wojskowe.

© IOM/Muse Mohammed

Brak dostępu do usług, takich jak szkolnictwo, ale także brak żywicieli rodziny może prowadzić do wzrostu zjawiska pracy dzieci, w tym uchodźców i przesiedleńców wewnętrznych, które muszą pracować, aby utrzymać swoje rodziny. Często pracują w niebezpiecznych lub upokarzających warunkach za niewielkie wynagrodzenie. Niektóre dzieci są zmuszane do wstąpienia do wojska w roli bojowników lub ludzkich tarcz.

Dzieci z Syrii są również narażone na nadużycia i wykorzystywanie seksualne, ponieważ żyją w niebezpiecznych warunkach w obozach dla uchodźców i nieformalnych osiedlach. Z braku wystarczających dochodów na utrzymanie rodziny i obawy, że ich córki padną ofiarą wykorzystania, rodzice mogą zdecydować się na zaaranżowanie małżeństwa.

INFORMACJE NA TEMAT SYRII

Syryjska Republika Arabska to państwo położone na wschodnim brzegu Morza Śródziemnego w południowo-zachodniej Azji. Od północy Syria graniczy z Turcją, od wschodu i południowego wschodu z Irakiem, od południa z Jordanią, a od południowego zachodu z Libanem i Izraelem. Stolicą Syrii jest Damaszek, który jest jednym z najstarszych miast na Bliskim Wschodzie (założony w III tysiącleciu p.n.e.) i jednym z najstarszych na świecie nieprzerwanie zamieszkałych miast.

Klimat w Syrii jest suchy i gorący latem oraz chłodny zimą. Na wybrzeżu i w zachodnich górach panuje klimat śródziemnomorski charakteryzujący się dwoma porami roku, gorącym i suchym latem między majem a październikiem oraz stosunkowo chłodną i wilgotną zimą między listopadem a kwietniem. Średnia temperatura waha się od 12 °C w styczniu do 27 °C w sierpniu, który jest, choć nieznacznie, najcieplejszym miesiącem na wybrzeżu (ale często także w głębi kraju).

Różne obiekty światowego dziedzictwa UNESCO w Syrii świadczą o niezwykle bogatej historii tego kraju. Mimo że niektóre obiekty zostały (częściowo) zniszczone podczas syryjskiej wojny domowej, zabytki ukazują wielkość i znaczenie Syrii i Damaszku w czasach starożytnych na skrzyżowaniu różnych cywilizacji (greckiej, rzymskiej, perskiej, bizantyjskiej, arabskiej, osmańskiej).

Od momentu uzyskania przez Syrię niepodległości w 1946 r. życie polityczne w tym kraju jest niezwykle niestabilne ze względu na napięcia pomiędzy jego grupami społecznymi, religijnymi i politycznymi.

JĘZYK

Zdecydowana większość mieszkańców Syrii posługuje się językiem arabskim. Inne języki używane w Syrii to kurdyjski, którym mówi się na północnym wschodzie i północnym zachodzie, ormiański, którym mówi się w Aleppo i innych większych miastach, oraz turecki, którym mówi się w wioskach na wschód od Eufratu i wzdłuż granic z Turcją. Mniejszość mieszkańców posługuje się również językiem adygejskim, który należy do rodziny języków czerkieskich. Językiem angielskim i francuskim posługują się jedynie Syryjczycy o wysokim wykształceniu w ośrodkach miejskich.

WIARA I RELIGIA

Historycznie Syria była tygłem różnych wspólnot religijnych, wyznań i sekt. Większość Syryjczyków to muzułmanie.

Muzułmanie sunniccy stanowią od 69 % do 74 % ludności Syrii, z czego większość stanowią arabskojęzyczni sunniti (59-60 %), a następnie Kurdowie (10 %) i Turkmeni (4 %), którzy są w przeważającej mierze sunnitami. 13 % Syryjczyków to szyici (zwłaszcza alawici i izmailici), 10 % chrześcijanie (większość należy do Prawosławnego Patriarchatu Antiocheńskiego), a 3 % to druzowie.

Ważne jest, aby poświęcić czas na dowiedzenie się, co jest ważne dla dziecka, którym się opiekujemy, a nie zakładać, że będzie ono przestrzegać pewnych praktyk lub wyznawać określone wartości i wierzenia.

ŻYCIE RODZINNE

Jak w każdym innym kraju, życie rodzinne w całym kraju jest kształtowane przez różne cechy kulturowe, ekonomiczne, społeczne i inne. Rodzina odgrywa ważną rolę w życiu Syryjczyków. Obejmuje ona nie tylko najbliższą rodzinę, ale także dziadków, ciotki, wujków i kuzynów. Więzy z rodziną wielopokoleniową odgrywają główną rolę, gdyż funkcjonują jako główny system wsparcia emocjonalnego, ekonomicznego i społecznego dla jej członków. Ponadto, gdy tylko jest to możliwe, wiele pokoleń mieszka razem. Zazwyczaj wiele gospodarstw domowych jest również wspieranych przez krewnych, którzy pracują w innych krajach i przesyłają im pieniądze.

© IOM/Muse Mohammed

Rodziny w Syrii są w przeważającej mierze patriarchalne i patrylinearne; ojciec lub starszy mężczyzna ma największą władzę w gospodarstwie domowym i jest odpowiedzialny za utrzymanie rodziny. Jego zdanie jest zazwyczaj decydujące i często tylko mężczyźni mogą dziedziczyć majątek lub przekazywać nazwisko rodziny. Poza miastami oprócz prac domowych kobiety często zajmują się pracą na roli.

W Syrii reputacja, status i honor rodziny determinują wszystkich jej członków. Dlatego ludzie obawiają się zhańbienia swojej rodziny i często przedkładają reputację rodziny nad własne potrzeby. Wyczyn lub działanie jednej osoby może wpłynąć na postrzeganie całej rodziny przez innych. Prywatność rodziny (zwłaszcza jej żeńskich członków) jest ściśle strzeżona, aby chronić ich honor. Jeśli dana osoba odbiega od społecznych konwenansów czy norm, jej bliscy mogą zanegować winę jednostki, ale mogą też podjąć decyzję o wydaleniu jej z rodziny.

Jednakże ze względu na wieloletnią wojnę trudno w tej chwili ocenić strukturę syryjskiej rodziny. Pamiętaj, że każda rodzina jest inna: nie przyjmuj założeń dotyczących poglądów lub zachowań dziecka związanych z wartościami rodzinnymi lub społecznymi, a raczej zadawaj mu pytania (jeśli jest to odpowiednie).

KULTURA I TRADYCJE

Syria to tradycyjne społeczeństwo o długiej historii cywilizacyjnej. Typową próbką syryjskiej tradycji są tańce takie jak „al-Samah”, „dabke” oraz taniec z mieczem. Uroczystości weselne są okazją do manifestacji zwyczajów ludowych. Syryjczycy od wieków wnosili wkład do literatury arabskiej, a do wybitnych współczesnych pisarzy syryjskich należą Adonis, Muhammad al-Maghout, Haidar Haidar, Ghada al-Samman, Nizar Qabbani i Zakariyya Tamer. W dziedzinie poezji Syria zawsze była jednym z innowacyjnych ośrodków poezji arabskiej i może poszczycić się bogatą tradycją poezji ustnej i pisanej. Wniosła swój wkład w poezję arabską głównie w klasycznych i tradycyjnych gatunkach arabskich z wpływem francuskiego romantyzmu przyniesionego do kraju podczas panowania francuskiego.

Stolica Syrii, Damaszek, od dawna jest jednym z centrów innowacji kulturalnych i artystycznych w świecie arabskim, zwłaszcza w dziedzinie klasycznej muzyki arabskiej. Syryjska muzyka ludowa oparta jest głównie na instrumencie strunowym zwanym „ud”, perkusji oraz niewielkiej ilości wokalu lub jego całkowitym braku. Na terenach koczowniczych popularna jest muzyka beduińska oparta na instrumentach takich jak „mizmar” i „rebab”.

Najpopularniejsze sporty w Syrii to piłka nożna, koszykówka, pływanie i tenis. Damaszek był gospodarzem piątych i siódmych Igrzysk Panarabskich, natomiast Latakia, główny port Syrii, dziesiątych Igrzysk Śródziemnomorskich.

© UNICEF/Syria

Zasady islamu nakazują używania do celów higienicznych lewej ręki. Dlatego uważa się ją za bardziej nieczystą i nie należy używać jej do takich czynności jak machanie, jedzenie lub podawanie przedmiotów. Do gestykulacji, dotykania ludzi lub podawania przedmiotów zawsze używaj prawej ręki.

JEDZENIE

Główną rośliną uprawną i jednym z podstawowych pokarmów w Syrii jest pszenica. Spożywa się również warzywa, owoce i produkty mleczne. Popularna jest jagnięcina, natomiast islam zabrania spożywania wieprzowiny, a inne mięsa muszą być specjalnie przygotowane metodą zwaną halal, co oznacza, że zwierzę zostało zabite i przygotowane zgodnie z opisem i akceptacją prawa islamskiego.

Posiłki są podobne do tych spożywanych w innych krajach Bliskiego Wschodu, czyli grillowany kurczak lub jagnięcina z ryżem, ciecierzycą, jogurtem i warzywami. Meze to obiad składający się nawet z dwudziestu lub trzydziestu małych potraw. Do tych potraw można zaliczyć hummus (danie składające się z purée z ciecierzycy i tahini), purée z bakłażana, liście winogron, tabbouleh (sałatka z pietruszki, ziaren i warzyw), falafel i ciastka.

Do nadania smaku używa się oliwy, cytryny, pietruszki, cebuli i czosnku. Najpopularniejsze owoce uprawiane w Syrii to daktyl, figi, śliwki i arbuzy.

Alkohol spożywa się rzadko, ponieważ jest on zakazany przez islam, dostępne jest jednak piwo i wino, jak również arak, napój z anyżu, który jest popularny w wielu krajach Bliskiego Wschodu.

Przygotowywanie odpowiednich posiłków może pomóc dziecku poczuć się mile widzianym w Twoim domu. Najlepiej jednak niczego nie zakładać i zamiast tego dowiedzieć się, co lubi jeść. Jedno jest prawdopodobne – większość dzieci z Bliskiego Wschodu uzna za dziwne podawanie im na południowy posiłek zimnego jedzenia.

© WFP/E. KEALEY

ADAPTACJA DO NOWEGO ŚRODOWISKA

Przyjazd do nowego kraju może wiązać się ze znacznym szokiem kulturowym i wymaga wielu przystosowań. Dziecko, którym się opiekujesz, będzie potrzebowało Twojego wsparcia, aby przywyknąć do nowego otoczenia, pogodzić się z trudnymi doświadczeniami, stratami i poradzić sobie z niepewną przyszłością.

Dla syryjskich dzieci, które przybywają do Europy, różnice mogą być przytłaczające: mimo że znajdują się teraz w miejscu, w którym panuje względny spokój i bezpieczeństwo, styl życia i wartości wyznawane w danym kraju mogą być dla nich niepokojące i dezorientujące. Syryjska młodzież może na przykład po raz pierwszy zetknąć się z mediami i reklamami przedstawiającymi nagość, romans i seksualność.

Młodzi ludzie mogą doświadczać sprzecznych emocji. Niektórzy mogą przyjąć nową kulturę i odrzucić tradycje starszych; inni mogą silnie identyfikować się ze swoimi istniejącymi wartościami kulturowymi/religijnymi, aby utrzymać więzi ze swoim krajem i społecznością. Żadne z tych podejść nie jest dobre ani złe, a oba należy uszanować.

Ważne jest prowadzenie z dzieckiem otwartej komunikacji, aby zrozumieć jego potrzeby, będąc świadomym tego, że nasza własna kultura również stanowi podstawę naszego zachowania. Ważne jest nawiązanie z dzieckiem dialogu (jeśli jest to właściwe i nie powoduje u dziecka zdenerwowania), aby pomóc mu zadomowić się w waszym domu.

*Dokument ten został sfinansowany w ramach unijnego **Funduszu Azylu, Migracji i Integracji**, a jego powstanie było możliwe dzięki pracy IOM i ARSIS w ramach projektu *Unaccompanied Children in Alternative Residence (U-CARE)*.*

Ustalenia, interpretacje i wnioski wyrażone w niniejszym dokumencie niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji lub jej państw członkowskich. Zastosowane oznaczenia i prezentacja materiałów w całej pracy nie oznaczają oficjalnego poparcia, akceptacji lub wyrażenia jakiegokolwiek opinii ze strony IOM lub Komisji Europejskiej na temat statusu prawnego jakiegokolwiek kraju, terytorium, miasta lub obszaru, jego władz, bądź też na temat jego granic.

Treści zawarte w tej publikacji reprezentują wyłącznie poglądy autorów i ponoszą oni za nie wyłączną odpowiedzialność. Komisja Europejska nie ponosi żadnej odpowiedzialności za wykorzystanie zawartych w niej informacji.

Piśmiennictwo wykorzystane przy opracowywaniu niniejszej ulotki i zalecane do dalszego pogłębiania wiedzy: Britannica: Syria; CIA World Fact Book: Syria; Cultural Atlas, Syrian culture; History of Syria; Lonely Planet: Syria; Reliefweb 2021, 10 years on: 10 Facts that explain Syria's conflict; UNESCO: Syrian Arab Republic; UNHCR, Syria emergency; Syrian Observatory For Human Rights; UNICEF 2018, Press release: No end in sight to seven years of war in Syria: children with disabilities at risk of exclusion; World Climate Guide: Syria; World Vision, Syrian refugee crisis: Facts, FAQs, and how to help.

Małoletni bez opieki w pieczy zastępczej (U-CARE)

Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji

Rue Montoyer 40, 1000 Bruksela
Belgia

Tel.: +32 2 287 77 12

E-mail: iombrussels@iom.int

www.belgium.iom.int

M
h
unijnego
Funduszu Azylu, Migracji i
Integracji

